

L'origen de Robert Louis Stevenson

WIKIPEDIA

nit". Passat el temps, el 1890, Stevenson va decidir emigrar a Samoa arrossegant la dona i els fillastres. Allà va morir ben aviat i va ser enterrat, en homenatge a la seva personalitat única, al cim més alt, voltat de palmeres i de l'admiració que li professaven els indígenes, els quals l'anomenaven Tusitala, que vol dir: "Home que conta contes".

Sabem coses, sí. Que va morir molt jove i que va escriure i viatjar moltíssim. També sabem que va fer llibres inoblidables com són *L'illa del tresor* i *L'estrany cas del doctor Jekyll i Mr. Hyde*, entre d'altres. Però com que tenim una esplèndida memòria per a l'oblit i una curiositat insaciable és meravellós poder tenir a les mans aquest volum tercer dels seus escrits de no-ficció: *Vivir. Ensayos personales y biográficos*. Entre aquestes pàgines s'hi albiren les traces de l'escriptor, per on passen figures properes, s'hi rememoren els records i s'hi sent la remor de la família.

Vibrant, esplèndid i precís

De fet, en essència, hi és tot. D'aquesta manera podem resseguir tant els orígens i lligams familiars amb Escòcia, les seves preocupacions morals i mundanes de l'època, com veure els components íntims de la seva ànima i la sensibilitat. En tot cas, el llibre és una mena d'autobiografia i memòries en clau assagística que esbossa la llavor de tota la seva narrativa, especialment pel que fa a la temàtica i el caràcter, la psicologia, les preocupacions i la mentalitat. I, no obstant, tot això podria quedar en un segon pla perquè Stevenson té mèrits artístics i estètics tan extraordinaris en tota la seva obra que és capaç de complaure qualsevol tipus de lector. El seu estil, per exemple, que és vibrant, esplèndid i precís. ¿Cal dir que maneja una llengua d'acer, i que sovint vessa una encertada i fina ironia? I té, encara, al meu entendre, un do personalíssim, el de l'hàbil destresa de suggerir el més inesperat. ♦♦

VIVIR. ENSAYOS PERSONALES... R.L. STEVENSON PÁGINAS DE ESPUMA TRADUCCIÓN D'AMELIA PÉREZ 400 PÁG. / 25 €

JOAQUIM ARMENGOL

Cal admirar aquestes editorials que tenen cura extrema en la publicació dels seus llibres perquè consideren l'ànim de la pervivència. I més avui, entre tanta publicació, on es fa molt difícil destriar l'or de la palla. Penso que l'or conegut, els clàssics, mereixen edicions que facin justícia al seu valor. Però els clàssics, direu, ja els coneixem prou! Un prejudici, com molts altres, gens irrellevant. ¿De veres coneixem prou Robert Louis Stevenson? L'editorial Pàginas de Espuma acaba de publicar el volum *Vivir. Ensayos personales y biográficos*, tercer i últim tom d'aquesta trilogia personal i destriada de l'escriptura de Stevenson, més enllà de la seva meravellosa obra de ficció. Un volum que completa els dos anteriors: *Escribir. Ensayos sobre lite-*

ratura i Viajar. Ensayos sobre viajes. En fi, tot un univers inexplorat i apassionant per descobrir.

Com la majoria de grans escriptors, Stevenson és un autèntic misteri, un mag. Sovint els lectors cerquen en papers privats i en testimonis traces biogràfiques que permetin trobar aquell foc immaterial i ocult que marca els llibres que tant ens captiven, com si el fet de conèixer la vida del mag ens permetés entendre la seva màgia. Amb sort, res d'això sol passar i el misteri es perpetua en el temps. Què en sabem, de Stevenson? Sabem moltes coses, esclar; per exemple que va néixer a Edimburg el 1850 i que de petit va patir una tuberculosi que va acabar amb la seva vida el 1894, i que durant les nits infantils de dolor i d'insomni la seva dida s'empescava històries de por per allunyar el terror d'aquell patiment físic que el petit Robert denominava "la bruixa de la

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

El cafè trist dels homes tristos

La Marina Porrás parlava a l'Ara Llegim de la setmana passada del sentit tràgic de l'existència i de la desgràcia determinista que apareix en la literatura del sud dels Estats Units arran de la publicació de *La balada del cafè trist* de Carson McCullers. Té tota la raó, però el més curiós, el que més lliga la literatura d'aquesta zona (sobretot la del segle XX) és la manera com es planteja: Carson McCullers hi presenta un geperut, morbo en les relacions amoroses i sensuales que acaben sexualitzant-ho tot. Ho repeteix a *El cor és un caçador solitari* i, sobretot, a *Reflexos en un ull daurat*: relacions amoroses no convencionals, gent no convencional relacionant-se no convencionalment enmig de la calor, de la humitat i de la tradició cultural del sud, tan influenciada, en el fons, per la cultura dels milions de negres presents en aquesta zona des de fa tants anys. El mateix ambient desesperat i amb éssers deformats físicament –o amb problemes mentals– el trobem a Tennessee Williams, Flannery O'Connor, Erskine Caldwell. Fins i tot al Capote del principi, quan escrivia novel·les basades en la seva vida d'adolescent al sud. I no cal dir-ho, Faulkner. Són ambients malaltissos, ambigus moralment, amb personatges erràtics i un bon tant per cent d'irracionalitat. Fins i tot fa gràcia saber que el mateix García Márquez no tenia cap problema per admetre que una bona part de la inspiració l'hi van donar tots aquests autors.

LA BALADA DE VÍCTOR MORA

Enguany se'n compleixen 50 de la publicació d'*El cafè dels homes tristos* que havia guanyat el premi Víctor Català l'any anterior. Cal reivindicar i recordar Víctor Mora (Barcelona, 1931). I, sobretot, aquest recull de contes, molt representatiu de l'obra d'aquest autor. Són una sèrie de relats presidits per la idea de l'home angoixat davant de la injustícia provocada per la realitat que l'envolta, la del franquisme, però també la de la Segona Guerra Mundial, que va viure com a refugiat, de petit. Mora, un autor militant, marcat per la idea del compromís social i històric, retrata situacions quotidianes que li repugnen particularment. *El cafè dels homes tristos* és un recull literàriament important que hauria de poder rellegir-se com a reflex d'un moment històric. ♦♦

L'APARADOR

ARA

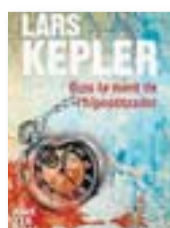
ASSAIG

'Duchamp' FRANÇOIS OLISLAEGER Turner

Presentat com un enorme desplegable, imitant la imprevisibilitat d'un dels grans avantguardistes del segle XX, *Marcel Duchamp* repassa les fites de l'artista a través de fragments de la seva autobiografia i atractives il·lustracions. El llibre ha sigut editat amb exquisidesa per Turner.

FICCIÓ

'Dins la ment...' LARS KEPLER Amsterdam

Un estrany vídeo arriba a comissaria: imatges d'una dona gravades des de l'exterior de casa seva. Poc després, la dona apareix assassinada; dessagnada per incomptables ferides al coll i a la cara. Al cap de poc es dona un cas idèntic. El tàndem Lars Kepler tornen amb *Dins la ment de l'hipnotitzador*.

INFANTIL

'El petit jardiner' EMILY HUGHES Impedimenta

L'editorial madrilenya Impedimenta comença col·lecció infantil en català publicant l'últim àlbum il·lustrat d'Emily Hughes, guanyadora del premi Llibreter 2015 amb *Salvatge*. Ara explica la història d'un nen que no es veu amb cor d'ocupar-se del seu exuberant jardí i decideix demanar ajuda.